

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050 323 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuutettu Salminen on 20.9.2021 päivätyssä valtuustoaloitteessa esittänyt, että kaupungin tulisi selvittää rapujen istuttamista Gallträskiin. Valtuustoaloite on esityslistan **oheismateriaalina**.

Rapujen istuttamisen lupatarve

Uuden lajin kuten ravun istutukseen tulee olla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen myöntämä lupa. Lupa voidaan myöntää, jos istutus ei vaikeuta kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteiden toteuttamista eikä vaaranna kohdevesistön rapukannan elinvoimaisena säilymistä taikka luonnon monimuotoisuutta. Istutuksiin tarvitaan myös vesialueen omistajan lupa, joka tässä tapauksessa on Kauniaisten kaupunki.

Rapujen suosimat elinolosuhteet sekä istutusten mahdolliset vaikutukset Gallträskin ekologiseen tilaan

Gallträskissa ei tällä hetkellä esiinny rapukantaa, joten kyseessä olisi uuden lajin, eli jokiravun (*Astacus astacus*) ns. kotiutusistutuksesta. Täplärapujen (*Pacifastavus leniusculus*) istuttamista luonnonvesiin ei enää sallita, koska laji on vuodesta 2016 säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella (olemassa olevien täplärapukantojen hyödyntämistä ja kauppaa voidaan kuitenkin jatkaa).

Ravut viihtyvät parhaiten hyvälaatuisessa, hapekkaassa, ei liian happamassa vedessä sekä kiinteällä pohjalla, jossa on runsaasti piilopaikkoja eikä liikaa kasvillisuutta. Gallträskin nykyisten happiolosuhteiden ja pH-tason osalta järvi soveltuisi rapujen istutukselle. Pohjaolosuhteiltaan hyvin runsaslietteisen Gallträskin ei kuitenkaan voida katsoa olevan otollisin järvi rapujen istutuksille. Järven itäpäässä Lindstedtintien ulkoliikuntapaikan läheisyydessä löytyy kuitenkin pienempi, kovapohjaisempi alue, joka voisi toimia sopivana elinympäristönä lajille.

Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijan mukaan ravuista ei voida katsoa olevan ekologista riskiä Gallträskin vesiympäristölle eikä niistä voida katsoa aiheutuvan vaaraa järven luonnon monimuotoisuudelle. Koska ravut syövät mm. kalanraatoja, mutta myös kuolleita kasviosia, voisi tältä osin lajin esiintymisestä mahdollisesti joillakin alueilla olla jopa pientä hyötyä järven sedimenttiolosuhteisiin.

Mahdolliseen ravustukseen liittyvät haasteet ja muut selvitettävät asiat

Lippajärvestä löytyy tällä hetkellä olemassa oleva täplärapukanta, jonka koeravustuksista huolehtii Myllykylän vesiosuuskuntalaiset. Rapujen mahdollisen istuttamisen ja varsinkin tulevan ravustuksen yhteydessä tulee erityisesti tämän takia varmistua siitä, ettei Gallträskiin pääse leviämään rapuruttoa, joka voisi levitä alajuoksuun Lippajärveen. Rapurutto leviää istutettujen rapujen lisäksi mm.

käytettyjen, epäpuhtaiden mertojen ja syöttien kautta. Kalatalouden keskusliiton mukaan syötit tulisi pyytää samasta vesistöstä, jossa aiotaan ravustaa. Mikäli syötit ovat muualta, tulee ne pakastaa ennen käyttöä. Jotta em. pystytään valvomaan, tulisi kaupungin vesialueen omistajana ja mahdollisten ravustuslupien myöntäjänä tarkemmin selvittää, mikä ravustuskäytäntö sopisi Gallträskin osalta (esim. myönnetäänkö erilliset ravustusluvut kaikille kiinnostuneille vai myönnetäänkö luvat vain erilliselle toimijalle tai esim. yhdistykselle).

Valtion kalastonhoitomaksun lisäksi ravustukseen tarvitaan aina erillinen ravustuslupa vesialueen omistajalta. Vakka varsinaisesta istutushetkestä varsinaiseen ravustukseen saattaisi mennä kasviolosuhteista riippuen viisi tai jopa kymmenen vuotta, tulisi lähitulevaisuudessa selvittää, mille taholle kaupungissa kalastus- tai ravustuslupien myöntäminen voisi kuulua. Espoossa kalastusasioita hoitaa liikuntapuoli ja Helsingissä kulttuuri- ja vapaa-aikapuoli. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi olisi luonteva vastuutaho myös Kauniaisissa toiminnan harrastusluonteen mukaisesti. Samalla olisi syytä selvittää miten Gallträskin kalastuksen- ja ravustuksenvalvontaa tulevaisuudessa tulisi hoitaa. Kaupungin liikuntatoimen Vantaan kaupungin kalastusteknikolta vuonna 2020 saaman tiedon mukaan on valitettavan yleistä, että järviin joissa esiintyy hyvä rapukanta, löytävät tiensä myös salaravustajat ja niiden mukana rapurutto. Muualla pääkaupunkiseudulla valvontaa hoitavat mm. Helsinki-Espoon kalatalousalueen kalastuksenvalvojat sekä ELY-keskuksen hyväksymät kalastuksenvalvojat.

Yhdyskuntavaliokunta on kokouksessaan 14.9.2021 (§ 97) esittänyt, että kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta laatisi laajemman tarveselvityksen Gallträskin tulevaisuuden käyttötarkoituksista. Järven käyttöön ja siellä harjoitettavaan harrastustoimintaan kohdistuu useita toiveita, joista osa saattaa olla ristiriidassa jopa keskenään tai ainakin järven luonnonsuojelutavoitteiden ja esim. lintujen pesimäajan rauhoitusten kanssa. Tarveselvityksen yhteydessä olisi kenties hyvä teettää harrastustoiminnasta kysely kuntalaisille. Tässä yhteydessä voisi tarkemmin selvittää, olisiko rapujen istuttaminen ja ravustuslupien myöntäminen yksi niistä toiminnoista, joita järven yhteyteen toivotaan ja jota mahdollisesti ryhdytään toteuttamaan kaupungin toimesta. Mikäli järveä lähitulevaisuudessa halutaan ruopata, olisi mahdolliset rapuistutukset syytä ajoittaa ruoppaushankkeen jälkeen.

Yhdyskuntavaliokunnan vastaus valtuustoaloitteeseen on toimitettu kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunnalle tiedoksi.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto merkitsee tiedokseen edellä olevan vastauksena tehtyyn valtuustoaloitteeseen koskien rapujen istuttamista Gallträskiin, ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Valtuustoaloite